50. ԱԽՃԻԳՅ ԹԱՔԱՎԵՐԸ

Ընիս ա, չինիս, մին թաքավեր, ըտրա ընիս ա իրեք տղա։ Էտ թաքավերը պռաված ա ընիս։

Մռնելի վախտը ուրան տղորցը, իրեքեն էլ ճոկ-ճոկ ծեն ա տաս, ըսես. — Էն ա մեր բաղեն փլան ծառեն տակեն վրեսկե օնիմ, վեր մեռնիմ կըքյինիս տուս օնիս։

Թաքավերեն մռնելանը ետը, կուծի տղան քյիս ա, ճելլի տուս օնես, տեղը փոխես, տնիս օրիշ ծառե տակե։

Ամմա էն էրկու տղան հալա խուսես չըն։

Հորը թղելանը ետը, մեծ տղան քյնիս ա, թա տուս օնե, տանաս ա պեն չիկա։ Կյաս ա բեքյեփ նստես, ըսկսես մտածելը։

Միշնակ տղան էլ ա կյաս քշտեն նստես։

Պիծի տղան կյաս ա, թա. — Ա՛յ ախպերքյ, խե՞ բեքեփ ըք։

Ըտահանք դրղըրնեն ըսես ըն. — Քյեցալ ընք, թա վրեսկեն տուս օնինքյ, տեսալ պեն չի կա՞։

Պիծի տղան ըսես ա. — Պա ինձ էլ ա ասալ վրեսկուն տեղը, դե եկալ ըմ, թա տուս օնիմ, տեսալ պեն չիկա։

Մեծ ախպերը ըսես ա. — Մեր իրեքեն էլ տեղը ասալ ա, մեր հար, ըրեմն էն վրեսկեն էն ա մղանա մինին ծեռքեն։

Ըտրա կուծի ախպերքյը ուրթումնը, հավատ ըն ընես, թա սրետ չընք։

Մեծ ախպերը ըսես ա. — Վեր վզավ չըք օնում, եկեք քյնինքյ փլան թաքավերեն կոշտը, կյենգյաստ անինքյ։

Իրեքան համոզվես ըն, քյնիս։

Քյնիս տեղը տահանց առաչըն ա տուս կյաս մին օղտապան, թա.— Օղտս կորալ ա, տեսալ չը՞ք։

Մեծ ախպերը ըսես ա. — Ըղորթ ա, օղտըտ կորալ ա, ամմա սիպտակ օղտ ա իլալ։

Մաշնակ ախպերը ըսես ա. — Դուզ ա, օղտը լավ, սիպտակ օղտ ա իլալ, ամմա պրանեն մաչ տեղեն կեռեքյը կոտրած ա իլալ։

Պիծի ախպերը ըսես ա. — Պեռանը մին հակը եղ ա իլալ, մին հակն էլ մեղրը։

Էն օղտապանը ըտահանց ափաթը օնես ա, թա. — Կյողրս քթալ ըմ, կյողրս տուք ըք, վեր կաք։ Օղտս ինձ տվեքյ։

Ըտահանք մնաս ըն դյունաքար։

Մեծ ախպերը ըսես ա. — Վեր ըտի յա, եկ մըզ նհետ, քնինքյ փլան թաքավերեն կոշտը կյենգատ։

Էտ օղտապանը ըտահանց նհետ քյինիս ա։

Վեր հանես ըն թաքավերեն կոշտը, թաքավերը հալա օղտապանեն ա ուղիս ճելլի հղե տինի, վեր նահանց պենը ըրխըյին քաննե։

Մեծ ախպորը անա հրցնես ա, թա. — Հինչ ը՞ս գյիդաս, թա օղտը սիպտակ ա իլալ։

Մեծ ախպերը ըսես ա. — Հղցավը կյաս տեղեն տեսալ ըմ մին քոլու յըրա միկա սիպտակ պուրթ, ընդրա յըրան էլ ըսես ըմ սիպտակ ա իլալ։

Մաշնակ ախպերն ըսես ա. — Մին քոլում մին չանգյ կանաչ խոտ ա իլալ, վեր օղտը կծալ ա, խոտը չանգավը պուք ա տվալ, մաչ տեղը մին խոտ մնացալ ա ցեց կացած, ընդրա դարդան էլ յըես ասալ ըմ, մաչ տեղե կեռեքյը պուք եկած ա։

Պիծի ախպերն ըսես ա. — Վեր եկալ ա ըխպրին կռացալ, թա ճուր խմե, պեռնեն էրկու ղոլան կրթկաթալա մին ընգյունին մղրճանշեր ըն հրվաքվալ, մին ընգյունին էլ մըրչեմնի, յըես ու յըես մտածալ ըմ, տեսալ, վեր պեռանը մին հակը եղ ա ըլալ, մին հակը մեղրը։

Թաքավերը օղտպանեն ըսես ա. — Բալամ, քյինի օղտտ քթիր, սահանք կյող չըն։

Էտ օղտապանը քոռըփեշման հղե յա ինիս, քյնիս։

Թաքավերը մնաս ա ըրմացած էտ տղոցը յըրա, թա էն իմաստունի յըն, հինչ ըն, եկալ ըն, թա ինձ փորցին, յըես սահանց նհետ կարել չըմ կյամ...

Ինքյը-ինքյը շատ-խրեգյ մտըծելանը ետը, եր ա կնաս, քյնիս

էտ տղոցը կոշտը, թա. — Բա՛լամ, ծեր կործը միկա ջանշալ ա, քյեցեքյ էս հինչ թաքավերեն կոշտը, էն էլա միկա իմասկավ ա ինձանա։

Էտ խեղճերը եր ըն կնաս, մհենգյ էլ հղե ընգնես բիդի էն մին թաքավերեն պալատը։ Վեր քյնիս ըն, տեղ հսնիս, էտ թաքավերը հրցնես ա, տսնաս, վեր ուրան հրեվան թաքավերեն տղեքյն ըն, հալա տահանց մին լավ ղոնաղ ա ընես, թա. — Ետնան կքննիմ, տեսնամ էտ հի՞նչ կործ ա։

Պիրիս ա ստոլ սրքես, ամմեն հինչան վեր տնիս, իրեք-չորս ջուռա-ջուռա մսավ խորագյ, փլավ, ճոտը տակեն տիրած, ախտա ըրած հունի ղարավ, ցորեն փափուկ հաց, վերչը ընես մին ճոկ տան մաչ, թա. — Ըտեղ հաց կերեքյ, դինչացեքյ, ետնան կխոսինքյ։

Էտ իրեք ախպերքը քյնիս ըն սուփրեն ղրաղեն նստես, վեչ մինը ծեռքը մկնես չի բիդի հացը։ Թաքավերը ուրան նազիր-վեզիրներան մինին ըղրկես ա, թա քյնի թաքուն անգուճ կալ, տես էն տղեքյը հի՞նչ ըն խուսես, եք ինձ ասե։

Էտ մարթը կյաս ա, տռանը քմակեն նստես, անգուճ օնես։

Պիծի ախպերն ըսես ա. — Խե՞, հացը քցալ ըն իրեսեն թըմաշա ընելի հետե՞, կերեքյ, օտինքյ։

Մեծ ախպերը ըսես ա.— Էն հացը մռնու ղրաղա յա, կյրեղման քանդած տեղը արտ վարած հաց ա, ըտրա դարդան էլ յրես օտես չըմ։

Մաշնակ ախպերն ըսես ա. — Ըղորթ ա, հացը մռնու ղրաղա յա, էն վրեխճարը, վեր մորթալ ըն, էն խորագյնեն իփալ, շան լակուտ ա, շան կաթնը կերած ա։

Պիծի ախպերն էլ ըսես ա. — Ըղորթ ա, հացը մռնու ղրաղա յա, վրեխճարն էլ շան կաթնը կրերած ա, ամմա մեր թաքավերն էլ ախճիգյ ա։

Թաքավերեն նազիր-վազիրը տռանը քմակեն ըն ինիս, ըսկանաս ըն, եր կընաս, քյնիս թաքավերեն խաբար տաս, ըսես. — Հաց չըն պըրըններումը տրալ, էն ըն ըստի պեներ խուսես։

Թաքավերը մնաս ա ըրմացած, թա. — Սահանք իմաստունի յը՞ն, հի՞նչ ը՞ն, էս վեր եկալ ըն կոշտս։ Տահանց ծեն ա տաս, թա վեր տուք գյիդացալ ըք իմ ամմեն մին սեկրետը, փանդրփիլը, վեր էս ա էսքան տարի յա յրես թաքավեր ըմ, վեչ մինը գյիդացալ չի, թա յրես ախչիգյ ըմ, յրես թախտաս վեր կրկյամ, տուք կնստիքյ տրեղս։

Պիծի ախպորը ըսես ա.— Վեր գյդացալ ըս, թա յրես աղճիգյ ըմ, էն ա վրեսկեն էլ քու ծեռքետ, տեղը ասե, քու ախպերքյ քյնին տուս օնին։

Պիծի ախպերը ուրխացած, տեղը ըսես ա, թա. — Ախճիգյ թաքավերը լավ գյիդաց, էն ա փլան տանծուն տակեն թաղած, քյեցեքյ տուս կալիքյ, ըպրեցեքյ։

Ինքն էլ փսկվես ա էտ ախճիգյ թաքավերեն յըրա, ինքը թաքավերը տըռնաս։ Օխտը օր, օխտը քշեր հրսանեքյ ըն ընես, ըտրանա ետը ըրխըյին ուրանց երգյիրը կառավարես։